

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ (м. Сєверодонецьк)

ПОРКУЯН Ольга Вікторівна

Директор інституту
Доктор технічних наук,
доцент

Народилася у с. Борівське Лисичанського району Луганської області. Улюбленими предметами у школі були фізика та математика. Брала участь і перемогла у багатьох олімпіадах, зокрема й всеукраїнських. У 1978 році вступила на фізико-технічний факультет Дніпропетровського державного університету за спеціальністю «Виробництво літальних апаратів», який закінчила у 1984 р.

Після закінчення навчання була направлена на роботу на кафедру технічної механіки в Рубіжанський філіал Ворошиловградського машинобудівного інституту, де займалася науковими дослідженнями матеріалів із пам'яттю форми.

За деякий час Ользі Вікторівні запропонували спробувати себе в ролі викладача, тому перевелася до Сєверодонецького філіалу. Тривалий час працювала на кафедрі фізики: спочатку асистентом, а після захисту кандидатської дисертації — старшим викладачем, доцентом. З 2000 р. очолювала цю кафедру.

Приклад видатних колег — відомих учених, наукових діячів, таких як О. Л. Голубенко, П. І. Голубничий, Й. І. Стенцель, що працювали і працюють в університетському колективі, був для неї натхненням для особистісного росту. У 2003 р. О. В. Поркуян була призначена на посаду заступника директора з наукової та виховної роботи, всі ці роки активно займалася науковою діяльністю. Тематика досліджень була на стику різних наук: поверхневі ультразвукові хвилі, теорія оптимального керування, але найбільшою мірою — математичне моделювання нелінійних динамічних об'єктів на основі формальної та нечіткої логіки. У зв'язку з цим у 2005 р. перейшла на кафедру вищої та прикладної математики й очолила її.

У 2007 р. була призначена на посаду директора Технологічного інституту СНУ ім. В. Даля у м. Сєверодонецьку. Поєднувала адміністративну роботу з науково-дослідницькою. Результати наукових досліджень опубліковані у монографії, наукових статтях (близько 100), впроваджені в навчальний процес — видано два навчальних посібника, рекомендованих МОН України для вузів технічного профілю.

У 2009 р. захистила докторську дисертацію за спеціальністю «Автоматизація процесів керування». О. В. Поркуян неодноразово нагороджувалася грамотами університету, обласної державної адміністрації, обласного управління освіти і науки. Зараз продовжує дослідження разом зі своїми аспірантами, колегами. Основні напрями досліджень пов'язані з моделюванням складних об'єктів, прогнозуванням стану нестационарних динамічних систем.

У складі інституту: хімічний факультет, факультет прикладної механіки та факультет комп'ютерної інженерії; кафедри: технології органічних речовин та палива, технології неорганічних речовин та екології, технології полімерів, загальної та фізичної хімії, економіки підприємства, автоматизації технологічних процесів, обладнання хімічних підприємств, загальнотехнічних дисциплін, процесів і апаратів хімічної технології, вищої та прикладної математики, загальної фізики, комп'ютерної інженерії, електронних апаратів, гуманітарних наук і української мови.

Напрями підготовки: «Економіка підприємства», «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», «Комп'ютерна інженерія», «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», «Інженерна механіка», «Радіоелектронні апарати», «Хімічна технологія».

В інституті працюють 14 докторів та 81 кандидатів наук.

Аспірантура та докторантура за спеціальностями:

02.00.06 — Хімія високомолекулярних сполук, 05.11.13 — Прилади і методи контролю та визначення складу речовин, 05.13.03 — Системи та процеси керування, 05.13.05 — Комп'ютерні системи та компоненти, 05.13.07 — Автоматизація технологічних процесів, 05.17.14 — Технологія неорганічних речовин, 05.17.04 — Технологія продуктів органічного синтезу, 05.17.14 — Хімічний опір матеріалів та захист від корозії.

Функціонує спеціалізована вчена рада за спеціальностями: 05.17.04 — Технологія продуктів органічного синтезу, 05.11.13 — Прилади і методи контролю та визначення складу речовин.

Технічний прогрес із його нестримним темпом змінює життєві цінності, надає нові можливості та висуває нові вимоги до нас, сучасників. Щоб іти в ногу з часом, сучасній людині треба бути активною, цілеспрямованою і, насамперед, освіченою, а для цього доводиться постійно вчитися. Саме освіта є беззаперечною цінністю нашого часу, і як соціальний інститут відповідає за своєчасну й адекватну підготовку людей до повноцінного функціонування в соціумі.

Таким осередком освіти, де здобувають кваліфіковані знання, є в місті Северодонецьку Технологічний інститут Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Створений цей навчальний заклад у червні 1994 року. Але Северодонецький технологічний інститут має понад піввікову історію. У 1957 році у Северодонецьку були сформовані групи студентів-заочників Харківського політехнічного та Дніпропетровського хіміко-технологічного інститутів. На їх базі створили навчально-консультаційний пункт Українського заочного політехнічного інституту з підготовки інженерних кадрів для підприємств регіону за вечірньою формою навчання. Створення такого підрозділу мало значний вплив на розвиток хімічних та приладобудівних виробництв, формування інженерного корпусу підприємств.

Нині по всьому регіоні працюють спеціалісти, які здобули освіту в Северодонецьку.

На сьогоднішній день Технологічний інститут — найбільший структурний підрозділ Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, є його невід'ємною і повноцінною складовою частиною.

До складу інституту входять три факультети (хімічний, факультет прикладної механіки та факультет комп'ютерної інженерії), на яких навчається понад 3000 студентів.

Інститут здійснює підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів за 7 напрямками: 6.030504 — Економіка підприємства; 6.040106 — Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування, 6.050102 — Комп'ютерна інженерія, 6.050202 — Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 6.050502 — Інженерна механіка, 6.050902 — Радіоелектронні апарати, 6.051301 — Хімічна технологія і за 13 спеціальностями в галузі хімічної технології й інженерії, екології, машинобудування та матеріалобробки, радіотехніки, радіоелектронних апаратів та зв'язку, автоматики та управління, інформатики й обчислювальної техніки, економіки та підприємництва.

Вони користуються найбільшим попитом на ринку праці регіону та України в цілому.

Основний пріоритет діяльності інституту — висока якість освіти, що дозволяє випускникам успішно конкурувати на ринку праці. Високий рівень освітньої діяльності забезпечує колектив професіоналів зі 170 викладачів, серед яких 14 докторів наук, професорів, понад 80 кандидатів наук, доцентів. Завдання кожного викладача — зробити лекцію не лише цікавою, актуальною, а й орієнтованою на подальше практичне застосування інформації в майбутній професійній діяльності сьогодишнього студента, бо відомо, що «освіта — це те, що залишається після того, як заучене забувається», і набуте в університетські роки, має залишатися з людиною на все життя.

В аспірантурі Технологічного інституту здобувають наукові ступені за спеціальностями: хімія високомолекулярних сполук; прилади і методи контролю та визначення складу речовин; системи та процеси керування; елементи та пристрої обчислювальної техніки та систем керування; автоматизація технологічних процесів; технологія неорганічних речовин; технологія продуктів органічного синтезу, хімічний опір матеріалів та захист від корозії; економіка підприємства й виробництва. На базі цього навчального закладу функціонує спеціалізована вчена рада із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук за спеціальністю 05.17.04 — Технологія продуктів органічного синтезу.

Останнім часом інститут щорічно випускає близько 500 фахівців. За всі роки існування цього навчального закладу підготовлено понад 12 тисяч фахівців. Серед них — керівники промислових підприємств, головні фахівці, доктори й кандидати наук.

Одним із провідних підрозділів інституту є хімічний факультет, який заснований у 1957 р. (декан — кандидат хімічних наук, доцент Р.Г. Заїка). Тут здійснюється підготовка фахівців за напрямками — 6.051301 — Хімічна технологія; 6.030504 — Економіка підприємства; 6.030509 — Облік і аудит; 6.040106 — Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування.

До складу факультету входять: кафедра технології органічних речовин та палива, кафедра технології неорганічних речовин та екології, кафедра технології

полімерів, кафедра загальної та фізичної хімії, кафедра економіки підприємства.

На факультеті діє філіал Інституту фізико-органічної хімії та вуглехімії НАН України, завданнями якого є інтеграція освіти й науки в галузі хімії і хімічної технології, а саме технології неорганічних речовин, технології органічних речовин та полімерів. Дослідження, які проводить цей підрозділ Національної Академії наук, мають всесвітнє значення, спрямовані на вирішення актуальних проблем сучасності — енергозбереження, пошук нових джерел енергії, розробку нових технологій. Основні їх напрямки:

- аерозольний нанокаталіз у синтезах органічних сполук та їх деструктивного окиснення;
- фундаментальні проблеми окиснення органічних сполук у рідкій та газовій фазах;
- високотемпературний піроліз вуглецевої сировини в рідкій фазі.

На хімічному факультеті навчається близько 1400 студентів. Здобувши освіту за кваліфікаційним рівнем бакалавр, студенти продовжують навчання і отримують дипломи спеціаліста із 7-ми спеціальностей і дипломи магістра з 4-х спеціальностей: хімічна технологія органічних речовин; хімічна технологія палива та вуглецевих матеріалів; хімічна технологія неорганічних речовин; технологія переробки полімерів; екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування; економіка підприємства; облік і аудит.

Факультет підтримує виробничі стосунки з провідними хімічними та нафтопереробними заводами, науковими установами, зокрема ЗАТ «Сєверодонецьке об'єднання Азот», АТ «Укрнафта», ЗАТ «Оргхім», Інститутом фізичної та органічної хімії та вуглехімії НАН України, ДНДПІ «Хімтехнологія».

Кафедри факультету (а їх п'ять) встановили й підтримують ділові та наукові зв'язки з країнами СНД — Росією, Казахстаном, Туркменістаном.

Одним із найважливіших завдань факультету є здійснення наукової діяльності, що має на меті підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу, рівня підготовки фахівців; залучення викладачів і студентів до вирішення сучасних наукових та технічних проблем. Основні напрямки наукових досліджень факультету — вдосконалення техно-

логічних процесів хімічних виробництв, розробка та поліпшення властивостей функціональних матеріалів, розробка ресурсощадних технологій та утилізація стічних вод, розробка організаційно-економічного механізму забезпечення ефективної господарської діяльності підприємства та ін.

Результати досліджень, як правило, мають фундаментально-прикладний характер і впроваджуються на підприємствах хімічної, нафтохімічної та інших галузей промисловості, а також у наукових і дослідно-конструкторських організаціях.

Великим надбанням інституту є авторські наукові школи. Їх на факультеті три — під керівництвом професорів М.Ф. Тюпала, М.А. Глікін та Ю.П. Кудюкова. Завідувач кафедри технології органічних речовин та палива, доктор хімічних наук, професор, дійсний член Української технологічної академії М.Ф. Тюпало — один із тих учених, хто організував інститут і керував ним. Гордістю інституту є й створена ним наукова школа «Реакції озону з гетероароматичними сполуками, вплив розчинників, каталізаторів та селективні синтези кисневомістких сполук».

Професор М.Ф. Тюпало — голова спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій СНУ ім. В. Даля та член спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій на здобуття вчених ступенів кандидата та доктора наук в Інституті фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л.М. Литвиненка НАН України.

Доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України М.А. Глікін очолює засновану ним наукову школу та новий напрямок у хімічній технології — аерозольний каталіз.

У сучасному виробництві невіддільно зростає роль та значення пластмасової продукції. Продукція переробки пластмас є найважливішим чинником модернізації практично всіх галузей промисловості. Полімерні матеріали завдяки своїм властивостям знаходять дедалі більше застосування як конструкційні матеріали, дозволяючи виготовляти різні вироби. Тому дуже актуальними є дослідження, що проводяться на кафедрі технології полімерів під керівництвом доктора технічних наук, професора Ю.П. Кудюкова. Близько чверті століття під його керівництвом ефективно діє наукова школа «Дослідження процесів синтезу й переробки полімерів і полімерних матеріалів». Лише за останні роки на її розробки отримано 15 патентів.

Хімічний напрям наукових досліджень — традиційний для Технологічного інституту. Сьогодні до відомих шкіл додаються нові напрями — на кафедрі технології неорганічних речовин та екології під керівництвом завідувача кафедри, кандидата технічних наук, доцента В.О. Суворіна активно здійснюються роботи з ресурсозбереження у технологіях каталізаторів та речовин, що містять кольорові метали, та під керівництвом доктора технічних наук, доцента І.І. Захарова — дослідження з квантової хімії.

Учені, викладачі хімічного факультету, вдосконалюючи методи навчального процесу, одночасно залучають студентську молодь до активної роботи

за актуальними науковими напрямками, розвиваючи її творчі здібності, даючи змогу їй проявити, побачити втілення своїх сміливих ідей у життя, отримати результати цілеспрямованої праці.

До складу факультету прикладної механіки (декан — кандидат технічних наук, доцент П.Й. Єлісеєв) входять шість кафедр: кафедра автоматизації технологічних процесів, кафедра обладнання хімічних підприємств, кафедра загальнотехнічних дисциплін, кафедра процесів і апаратів хімічної технології, кафедра вищої та прикладної математики, кафедра загальної фізики.

Підготовка фахівців здійснюється за напрямами 6.050202 — Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології та 6.050503 — Машинобудування за професійним спрямуванням «Обладнання хімічних виробництв і підприємств будівельних матеріалів». На факультеті навчається майже 800 студентів.

Після здобуття освіти за рівнем «бакалавр» випускники мають можливість продовжити навчання і отримати диплом спеціаліста або магістра за спеціальностями 8.092501 — Автоматизація технологічних процесів та 8.090220 — Обладнання хімічних виробництв та підприємств будівельних матеріалів.

На факультеті працює 4 доктори та 25 кандидатів наук.

Підготовлені на кафедрах факультету прикладної механіки фахівці є справжніми знавцями своєї справи. Завдяки здобутим професійним знанням, умінню використовувати сучасні комп'ютерні й інформаційні технології випускники факультету з успіхом працюють на провідних підприємствах України та зарубіжжя.

Кафедру автоматизації технологічних процесів уже майже 30 років очолює доктор технічних наук, професор, академік Української технологічної академії Й.І. Стенцель, за підручниками та посібниками якого навчається не перша генерація студентів. А деяким випускникам Технологічного інституту поталанило й запроваджувати досягнення створеної професором школи «Автоматизація технологічних процесів» на виробництві, наприклад, у Северодонецькому об'єднанні «Азот». Нині коло питань, що розглядаються на кафедрі, розширюється: це і розробка нових приладів, і дослідження в галузі застосування ультразвуку, вивчення та розрахунки перехідних процесів складних систем автоматичного регулювання. Об'єкти

діяльності випускників, які отримують диплом бакалавра за напрямом «Машинобудування» за професійним спрямуванням «Обладнання хімічних виробництв», — апаратурне оформлення технологічних процесів у хімічній і нафтопереробній промисловості.

На кафедрі обладнання хімічних підприємств, яку очолює відмінник освіти України, кандидат технічних наук, доцент О.І. Барвін, активно здійснюється науково-дослідна робота за напрямом «Апаратно-технологічне оформлення хіміко-технологічних процесів із використанням активних гідродинамічних режимів». Крім того, викладачі кафедри займаються інтенсивною науково-методичною роботою, більшість із них є авторами навчальних посібників, виданих із грифом МОН України.

Кафедру вищої та прикладної математики очолює доктор технічних наук, доцент О.В. Поркуян. Під її керівництвом досліджуються проблеми математичного моделювання та ідентифікації нелінійних динамічних об'єктів, розробляються нові методи вимірювання і контролю на основі поверхневих ультразвукових хвиль. До наукової роботи активно залучаються студенти, діє постійний науковий семінар.

Доктор технічних наук, професор З.Н. Мемедляев — завідувач кафедри процесів і апаратів хімічної технології. Головним напрямком роботи науково-дослідної лабораторії інженерної хімії на кафедрі є інтенсифікація процесів і апаратів хімічної технології. На базі лабораторії виконується НДРС з актуальних проблем хімії та хімічної технології. Розроблено високоінтенсивний спосіб добування йоду з водомістких вод. Ця розробка

стала однією з переможниць Всеукраїнського конкурсу інноваційних технологій та удостоєна золотої медалі Міжнародного салону винаходів і нових технологій «Новий час».

Співробітники кафедри загальнотехнічних дисциплін співпрацюють із провідними підприємствами хімічної і нафтохімічної промисловості. Під керівництвом завідувача кафедри — голови Регіонального відділення Асоціації корозіоністів України, доцента, кандидата технічних наук О.Г. Архипова досліджуються питання спільної дії корозії та вібрації на обладнання нафтохімічних виробництв і подовження його ресурсу. Дослідна діяльність здійснюється на базі кафедральної науково-дослідної лабораторії. Викладачі кафедри беруть активну участь у роботі студентського проектного бюро.

У XXI столітті особливого значення набуває інформація. Доступ до великих обсягів інформації неможливий без комп'ютерної техніки. У 2009 році факультет комп'ютерної інженерії (декан — кандидат технічних наук, доцент О.І. Рязанцев) перетнув 25-річний рубіж із часу створення. За ці роки значно зросла актуальність його спеціальностей. Зараз на факультеті навчається близько 1000 студентів.

До структури факультету входять три кафедри: комп'ютерної інженерії, електронних апаратів та кафедра гуманітарних наук і української мови. На факультеті готують фахівців за напрямками: 6.050102 — Комп'ютерна інженерія та 6.050902 — Радіоелектронні апарати. Викладацький склад належить до фахівців вищої кваліфікації, серед яких 3 доктори наук та 26 кандидатів наук. На факультеті впроваджуються у навчальний процес комп'ютерні і телекомунікаційні технології. Сучасні комп'ютери підключені до локальної мережі інституту і до мережі Internet. Прикладні

комп'ютерні програми, розроблені фахівцями кафедр, використовуються при вивченні фундаментальних, професійно-орієнтованих і спеціальних дисциплін. Організована й постійно розширюється електронна бібліотека навчально-методичних комплексів і віртуальних лабораторій.

На базі кафедр факультету під керівництвом кандидата технічних наук, доцента О.І. Рязанцева діє міжкафедральна навчальна науково-дослідна лабораторія «Розробка програмно-технічних комплексів і систем». У її рамках спільно з фахівцями провідних підприємств регіону студенти факультету беруть безпосередню участь у розробках сучасних технічних та програмних засобів комп'ютерних систем.

Із метою вдосконалення теоретичної та практичної підготовки студентів за напрямом 6.050902 — Радіоелектронні апарати та спеціальностями 7.091001 — Виробництво електронних засобів, 7.091003 — Електронна побутова апаратура, а також проведення спільних науково-дослідних робіт і впровадження результатів наукових досліджень у виробництво створено філії кафедр електронних апаратів та комп'ютерної інженерії у ЗАТ «СНВО «Імпульс».

Факультет постійно розвивається, шукає нові форми роботи та втілює їх у навчально-виховний процес. Його викладачі лише за останні п'ять років видали 11 навчальних підручників та посібників із грифом МОН України. По інституту цей показник сягає близько 30 найменувань.

До наукової роботи на всіх факультетах залучаються студенти. Вони беруть участь у всеукраїнських предметних та фахових олімпіадах, неодноразово були переможцями та лауреатами всеукраїнських олімпіад із хімії, екології, системного програмування. За останні п'ять років отримали близько 20 дипломів I—III ступенів.

За результатами наукових досліджень за останні 5 років захищено 17 дисертацій та підготовлено до захисту 4.

В інституті приділяється велика увага проблемам виховання молоді, формуванню інтелектуального і творчого потенціалу студентів. Студенти набувають твердих життєвих орієнтирів, організаторських навичок, високих морально-етичних якостей. Для цього створено органи студентського самоврядування — студентську раду, студентські клуби, редколегію газети. Цій роботі активно сприяють куратори академічних груп.

Серед студентів Технологічного інституту є чемпіони світу з підводного спорту, волейболу, призери чемпіонатів Європи, Кубків світу.

Технологічний інститут має давні навчальні та наукові традиції, основані на високому професіоналізмі відомих в Україні та поза її межами вчених, педагогів, злагодженій системі організаційного й методичного забезпечення навчального процесу, на унікальних базах виробничої практики на найпотужніших українських підприємствах хімічної та інформаційно-комп'ютерної індустрії: ЗАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот», Лисичанська інвестиційна нафтова компанія «ЛІНИК», Северодонецьке науково-виробниче об'єднання «Імпульс».

Сучасна вища освіта неможлива без потужної матеріально-технічної бази, і Технологічний інститут її має. Територіально цей навчальний заклад розміщений у трьох навчально-лабораторних корпусах. Це близько 100 аудиторій, 45 лабораторних і спеціалізованих класів (зокрема 10 комп'ютерних, 7 мультимедійних аудиторій) із сучасним і навіть унікальним обладнанням, великою бібліотекою.

Колектив Технологічного інституту Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля розуміє, що попереду на нього чекають нові вершини, і шлях до них буде подолано спільними зусиллями тих, хто працює, навчається і буде навчатися, адже всіх поєднує alma mater.

